

Екологічна складова успіху у туристичній галузі України

Однією з необхідних умов успішного розвитку туристичної та курортно-рекреаційної галузі України є поліпшення її екологічного стану та забезпечення високого рівня охорони природного середовища країни. З цією метою необхідно у достатній кількості, регулярно та своєчасно здійснювати фінансування державних програм з охорони навколишнього середовища за рахунок держбюджетних коштів. За цим напрямком підприємства, організації і установи здійснюють сплату до держбюджету екологічних зборів за забруднення навколишнього середовища. До цих зборів насамперед відносяться збори за викиди у атмосферне повітря від стаціонарних або пересувних джерел, скиди у водні об'єкти, розміщення відходів, збитки, заподіяні природі та штрафи за порушення природоохоронного законодавства. На підставі аналізу даних статистичної звітності за період 1996-2003 рр. Можна зробити висновок, що загальний абсолютний розмір пред'явлених зборів підприємствам протягом останніх чотирьох років зріс з 234,4 до 272,2 млн. грн., але у порівнянні з 1996 р. спостерігається зниження пред'явлених екологічних зборів майже на 23% [1, с.551]. При цьому протягом даного періоду розміри різних складових груп зборів змінювалися неоднаковими темпами, рис. 1.

Досить позитивним фактом є значний зріст протягом досліджуваного періоду частки фактично сплачених екологічних зборів, значення якого зросло з 18,2% у 1996 р. до 84,5% у 2003 р. Проте, як бачимо, існує певна потенційна можливість збільшення надходжень до держбюджету за рахунок сплати підприємствами усього пред'явленого розміру екологічних зборів, так для умов 2003 р. можливо було б отримати додатково 42,2 млн. грн. екологічних зборів.

Крім витрат за забруднення навколишньої середовища підприємства повинні здійснювати також ремонт, модернізацію та оновлення основних засобів природоохоронного призначення, до яких відносяться витрати на

Рисунок 1 – Розподіл екологічних зборів та рівень їх фактичної сплати

ремонт приладів і установок для уловлення та знешкодження шкідливих речовин, очищення стічних вод і раціональне використання водних ресурсів, охорону та раціональне використання земель, а також утилізацію і знешкодження відходів. У 2003 р. загальний розмір витрат підприємств на природоохоронні цілі склав 282,6 млн. грн., що на 21,8% більше ніж у 1996 р. Найбільш важливим є здійснення цих витрат підприємствами Донецької області, яка є лідером по викидах шкідливих речовин у навколишнє середовище. Так у 2003 р. розмір цих витрат у Донецькій області дорівнював 205,8 т, або 10,2% від загальної ваги викидів [1, с.548]. Така висока питома вага визначається перш за все значним обсягом викидів оксиду вуглецю – 162,8 т.

Таким чином можна зробити висновок, що забезпечення процесів екологічної безпеки та охорони природного середовища протягом останніх років є одним з головних факторів активізації міжнародного та внутрішнього

туризму в Україні. Але в екологічному просторі країни існує ще досить невирішених питань, а отже і потенційних можливостей розвитку туризму.

Перелік посилань

1. Статистичний щорічник України за 2003 рік / Держкомстат України; За ред. О.Г. Осауленка; Відп. за ред. В.А. Головки. – К.: Консультант, 2004. – 631 с.